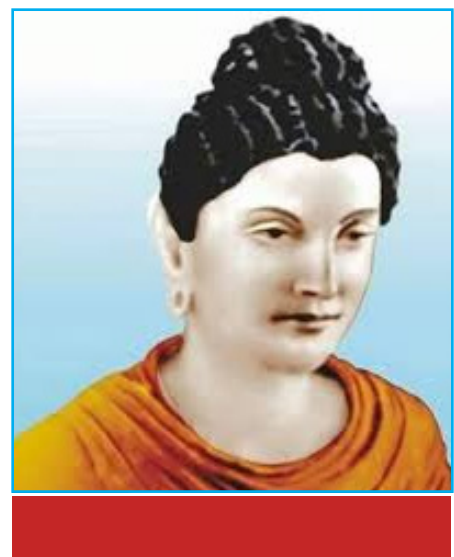

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”

Rs- 100/month

“Equality and Justice”

PATIALA On line paper 27 ਜੁਲਾਈ 2025 ਐਤਵਾਰ “ਰੋਜ਼ਾਨਾ” ਸਾਲ ਚੌਥਾ w.e.f. 15 August 2022 ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ whatsapp. 91-94636-01616 email. hardipchumber57@gmail.com ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay 91-9463601616 HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ ‘ਪੰਚਸ਼ੀਲ’ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ‘ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ’ ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. **ਆਹਿੰਸਾ**- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. **ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. **ਵਿਬਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. **ਬੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ**- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. **ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ**- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਲਾਚਾਰ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕੋ ਥਾਲੀ ਦੇ ਚੱਟੇ ਬੱਟੇ

ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਭਗ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਓਬੀਸੀ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾ ਭਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬੈਕਲਾਗ ਰੱਖਣਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 26 ਜੁਲਾਈ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਇਹ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਉਮੀਦਾਂ, ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਪੱਛੜੇ ਵਰਗ (ਓਬੀਸੀ) ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਸਵਾਰਥੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਾਂਗ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ੋਸ਼ਿਤ, ਵਾਂਝੇ ਅਤੇ ਅਣਗੌਲਿਆ SC/ST ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਮੰਦਭਾਗੇ ਰਵੱਈਏ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ

(BSP) ਬਣਾਉਣੀ ਪਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ‘ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਯੂਪੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸੱਤਾ ਗੁਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਲਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਐਨਡੀਏ ਦਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਹੀ ਦੇਹਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਵਾਲਾ ਰਵੱਈਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਖੈਰ, ਕੌਣ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਲਾਭ ਨਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਰਤਨ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਗਭਗ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਓਬੀਸੀ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾ ਭਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਬੈਕਲਾਗ ਰੱਖਣਾ, ਆਦਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਾਲਾ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਰਵੱਈਆ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਾਨੇ ਐਸਸੀ, ਐਸਟੀ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਨੂੰ ਅਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਬੇਅਸਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਰੱਖਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਦਲਿਤਾਂ, ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਛੜੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸੁਭਚਿੰਤਕ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ

ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਵਾਰ ਬੀ ਐਸ ਪੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਜਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਤ ਸਿਰਫ਼ ਬਸਪਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਫੌਲਾਦੀ ਗਰੰਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦਲਿਤ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ (ਓਬੀਸੀ ਸਮਾਜ) ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ, ਸਪਾ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹੈ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 26 ਜੁਲਾਈ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਭੇਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ

ਨਾਲ ਵਾਇਰਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀਡੀਓ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਾ ਚਿੱਟਾ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ‘ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇੱਕ ਨੇਤਾ

ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਹਿਨੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਫੋਇਲ ਪੇਪਰ ‘ਤੇ ਕੁਝ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਲਾਈਟਰ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰੋਲ ਕੀਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਰਾਹੀਂ ਧੂੰਆਂ ਖਿੱਚਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਚਿੱਟਾ ਪੀਂਦੇ ਹਨ।

ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਰਦੀ ਪਾ ਕੇ ਬਿਸਤਰੇ ‘ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਉਸਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਫੋਇਲ ਪੇਪਰ ਦੇ ਵਾਰ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਬੀੜੀ ਪੀਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਨੇਤਾ ਦਾ ਗੰਨਮੇਨ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਕਵਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦੇਵਾਂਗੇ - ਪੀੜਤ ਕਿਸਾਨ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 26 ਜੁਲਾਈ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਕਪੂਰਥਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਲੈਂਡ ਪੁਲਿੰਗ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਦਾਲਤ ਚੱਕ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ ,ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਡਕੌਂਦਾ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੈਂਡ ਪੁਲਿੰਗ ਪਾਲਸੀ ਦੇ ਪੀੜਤ ਕਿਸਾਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਦਾਲਤ ਚੱਕ,ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੱਜ, ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਅਦਾਲਤ ਚੱਕ, ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੀਤਲ

ਸਿੰਘ ,ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਮੁਕਤ ਰਾਮ ਵਾਲਾ, ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਕਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਲੈਂਡ ਪੁਲਿੰਗ ਪਾਲਸੀ ਤਹਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਮੂਹ ਕਿਸਾਨ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਣ।

ਉਹਨਾਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਲਸੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟਿਸ

ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਪੰਜਾਬ , ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਣਾ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਮਾਸਟਰ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿੱਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ ਕਪੂਰਥਲਾ, ਧਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਡਕੌਂਦਾ, ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਨੀਅਰ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਡਕੌਂਦਾ, ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ ਸੂਬਾ ਆਗੂ ਕੁੱਲ ਹਿੰਦ ਕਿਸਾਨ ਸਭਾ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਕਰਮਜੀਤਪੁਰ, ਜਥੇਦਾਰ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਕਾਲਾ ਸੰਘਿਆਂ ,ਬਿੰਦੂ ਸੁੰਨੜ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਡਕੌਂਦਾ ਪੰਧੋਰ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਸੱਦਾ ਪੇਂਡੂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ , ਕਾਮਰੇਡ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਿਸਤਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਠੱਟਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸਭਾ, ਫਕੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਸਕੱਤਰ ਪੀਡਬਲਯੂਡੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਯੂਨੀਅਨ , ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਡੱਲਾ ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਆਦਿ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕਰਦਿਆਂ ਤਿੰਨ ਕਾਲੇ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 26 ਜੁਲਾਈ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਫੌਜ ਦੇ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਹੋ ਕੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਦਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਬੇਗਨਵਿਲੀਆ ਗਾਰਡਨ 'ਚ ਸਥਿਤ ਜੰਗੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਿਖੇ ਫੁੱਲ-ਮਾਲਾ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨਿਫ਼ਾਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ।

ਸਾਲ 1999 ਦੀ ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਸ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਮੁੱਚਾ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਭਗਤੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ

ਇਕਜੁਟਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਦੀ ਅਸਧਾਰਨ ਸੂਰਮਗਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਇਸ ਜੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਫੌਜੀ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀ, ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਗਾਥਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਫੌਜ ਨੇ ਤਮਾਮ ਔਕੜਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੁਲਾਈ, 1999 ਵਿਚ ਕਾਰਗਿਲ, ਦਰਾਸ ਤੇ ਬਟਾਲਿਕ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਤੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਈ ਅਦੁੱਤੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮਿਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਜੋ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿਚ

ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭੂਮੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਰਹੇਗੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਲਕ ਆਪਣੇ ਜਾਂਬਾਜ਼ ਸਪੁਤਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਰਹੇਗਾ ਜੋ ਸਖ਼ਤ ਗਰਮੀ ਅਤੇ ਠੰਢ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਮਿਸਾਲੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡਿਊਟੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਨਿਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਉਪਰਾਲਾ ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਦੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਮਾਣੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਨ.ਸੀ. ਸੀ. ਕੈਡਿਟਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਰਮਿਡ

ਫੋਰਸਿਜ਼ ਪ੍ਰੈਪਰੇਟਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਤੇ ਮਾਈ ਭਾਰੋ ਆਰਮਿਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਪ੍ਰੈਪਰੇਟਰੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ, ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਕੈਡਿਟਾਂ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ। ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਾਕੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਪੀ.ਏ.ਪੀ. ਬੈਂਡ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀ.ਏ.ਪੀ. ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵੰਗ ਨਾਲ ਗਾਰਡ ਆਫ ਆਨਰ ਰਾਹੀਂ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਰੱਖਿਆ ਅਫਸਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਭਗਤ, ਸਕੱਤਰ ਜੀ. ਬਾਲਾਮੁਰਗਮ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ (ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ) ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨਜੀਤ GK ਤੇ ਸਰਨਾ ਬੰਖਲਾਏ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 26 ਜੁਲਾਈ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲਕਾ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵੇਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਵੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ. ਤੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਬੰਖਲਾ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਝੂਠੇ ਤੇ ਆਧਾਰਹੀਣ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਰਾਹੀਂ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ ਹਨ।

ਅੱਜ ਇਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਦਾਰ ਕਾਲਕਾ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਕਾਹਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਦੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ

ਸਾਡੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਰ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਵਾਸਤੇ ਝੂਠੇ ਤੇ ਆਧਾਰਹੀਣ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਤੇ ਉਤਾਰੂ: ਕਾਲਕਾ, ਕਾਹਲੋਂ

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ. ਹੇਠੀ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਬੰਖਲਾ ਗਏ ਜਿਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਤਾਜ ਖੁੱਸ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚੌਥੇ ਸ਼ਡਿਊਅਲ ਮੁਤਾਬਕ ਪੈਸੇ ਕਿਵੇਂ ਜੁਟਾਏਗੀ, ਇਸਦਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਡਿਊਅਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅਸੀਂ 2006 ਤੋਂ 2018 ਤੱਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਅਗਸਤ 2025 ਤੱਕ ਕਰਨੀ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਜੁਲਾਈ ਵਿਚ ਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸੰਪੰਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਕਿਸ਼ਤ ਅਗਲੇ ਦੇ

ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰੀਕੇ ਮਾਰਚ 2026 ਤੱਕ ਅਸੀਂ 2019 ਅਤੇ 2020 ਾਦ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦਸੰਬਰ 2026 ਤੱਕ ਤੱਕ 2021 ਅਤੇ 2022 ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸ਼ਡਿਊਅਲ ਮੁਤਾਬਕ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਾਖ ਸਾਬਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਨਵਰੀ 2025 ਤੋਂ ਜਿਹੜੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਕਾਇਆ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ. ਤੇ ਸਰਨਾ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਲਈ

ਪੱਥਾਂ ਭਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਟੀਆ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਵਾਲੇ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਚਮਕਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਪੇਜਾਂ 'ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਲਿਖਦੇ ਹਨ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਸਿਆਸੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਬੋਲਣ ਜਾਂ ਲਿਖਣ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਤੇ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਿਉਂ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਤ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵੀ ਸਬਕ ਸਿਖਾਏਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਜਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਣ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਵਿਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਲੈਣ ਸੱਚਾਈ ਸੰਗਤ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਊਟਸੋਰਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵਿੱਢਣਗੇ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 26 ਜੁਲਾਈ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬਠਿੰਡਾ, 26 ਜੁਲਾਈ 2025 : ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਆਊਟਸੋਰਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਭਵਨ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਵਰਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਵਿਗਿਆਨਿਕ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਆਊਟ ਸੋਰਸ ਸਿਹਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਜੰਦਰ ਸਿੰਘ ਔਲਖ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਆਊਟਸੋਰਸ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਿਹਤ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਨਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ

ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਕਾਮੇ ਆਊਟਸੋਰਸ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ।

ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਊਟਸੋਰਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨਿਗੁਣੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਊਟਸੋਰਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾ ਬਦਲੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ

ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਪੈਸਕੇ ਕੰਪਨੀ ਅਧੀਨ ਲਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਤਿੱਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੇ

ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿੱਚ ਆਊਟਸੋਰਸ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ।

ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਇਕਾਈ ਫਰੀਦਕੋਟ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਜਾਰੀ ਨਾ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਰਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਤੇ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਮਕੀ ਭਰੇ ਪੱਤਰ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਮੁੰਹ ਤੋੜ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗੀ। ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਯਾਦਵਿੰਦਰ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 26 ਜੁਲਾਈ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

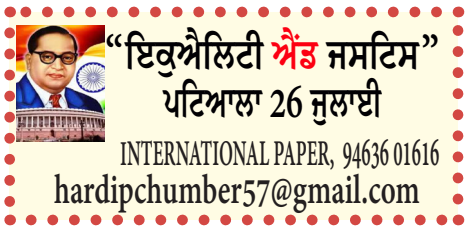
ਅੱਜ ਮਿਤੀ 26/7/2025 ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਮੰਦਰ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਮਾਰਗ ਲਹੌਰੀਗੇਟ ,ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ 1/6/2025 ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟੀਮ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲ ਵੱਲੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਰਨਲ

ਸੈਕਟਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਮ ਗੜੀ ਆ ,ਸੁ ਰ ਜੀ ਤ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ,ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡੂ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ,ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਗੂ ਸੈਕਟਰੀ ,ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ,ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਪਾਲ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਖਜਾਨਚੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ,ਸੁਰਿੰਦਰ ਜੰਡੂ ਜੁਆਇੰਟ ਸਕੱਤਰ,ਮੈਨੇਜਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੌਬੀ,

ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸੁਸ਼ਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਘਰ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ

ਮੰਦਿਰ ਵਿੱਚ ਖ਼ੂਨ ਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲ ਵੱਲੋਂ ਆਏ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਡੂ ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ ਅਮਨਦੀਪ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਕਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਹਰ ਘਰ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ
ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਲੇਖ, ‘ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਕੀ ਹੈ?’ ਦਾ ਅਗਲਾ ਭਾਗ

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀਵਾਦ ਹੈ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਈਸਾਈ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਾਤੀਵਾਦ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਪਾਪ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂਆਂ ‘ਤੇ

ਹੈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਸਰੋਤ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਬੇਵੱਸ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਜਾਤਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਜਾਤੀਵਾਦ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ ਤੰਗ ਸੋਚ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀਵਾਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਈਸਾਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀਵਾਦ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਜੇ

ਕੋਈ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ “ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ?”, ਤਾਂ ਜਵਾਬ “ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਾਂ” ਜਾਂ “ਮੈਂ ਪਾਰਸੀ ਹਾਂ” ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਤ ਹੋਰ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ “ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਹੋ?” ਅਤੇ ਉਹ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, “ਮੈਂ ਹਿੰਦੂ ਹਾਂ”। ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਜਵਾਬ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਫਿਰ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜਾਤ ਕੀ ਹੈ? ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਉਸਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ-ਮਾਤਰ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ‘ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਲਾਮ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਧਰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੇਕਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰੇਗਾ। ਭਾਵੇਂ ਇਸਨੂੰ ਦਲੀਲ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਦੀ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈਏ ਕਿ ਜਾਤਾਂ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਮੌਜੂਦ ਹਨ, ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬੇਕਾਰ ਹੈ, ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲਚਕਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਾਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਸਰਲ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, “ਸਿਰਫ਼ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।” ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਹ ਸਲਾਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ

ਨੂੰ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸੁਧਾਰੇਗਾ? ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਜਾਂ ਉਹ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ? ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਕਲੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦਿਖਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ; ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਯਤਨ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਰ ਹਿੰਦੂ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫ਼ੇ ਦੇਣਾ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣਾ। ਸਾਰਸਵਤ (ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਤੀ) ਵੀ ਇਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਯਸਥ ਅਤੇ ਮਰਾਠਾ ਵੀ ਇਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਦਇਆ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸੁਣਨ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? ਅਜਿਹੇ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਬਕਵਾਸਾਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜਵਾਬ ਕਾਫ਼ੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ।

ਕੁਝ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਅਜੀਬ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਿੱਖ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸ਼ੁਦਰ ਅਤੇ ਅਛੁਤ ਸਨ। ਕੀ ਇਹ ਆਲੋਚਕ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਬਣ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ? ਪਰ ਇਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ

ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਛੁਤਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਥਨ ਦਾ ਅਸਿੱਧਾ ਅਰਥ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, “ਧਰਮ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ।” ਇਹ ਮੇਰੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਧਰਮ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਛੁਤਾਂ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢੁਕਵੀਂਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਬੇਲੋੜੀ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਫਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਧਰਮ ਅਪਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਤਿਆਗਣਾ ਹੈ? ਜਿਹੜੇ ਹਿੰਦੂ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਾਲ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸਿਰਫ਼ ਸਵਰਾਜ ਨਾਲ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਅਛੁਤਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਵਰਾਜ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਵਰਾਜ ਨਾਲ ਹੀ ਲਾਭ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਛੁਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਏਗਾ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ‘ਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਰ ਕੋਈ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਛੁਤਾਂ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਸਵਰਾਜ ਭਾਰਤ ਲਈ ਹੈ। ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਛੁਤਾਂ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਸਵਰਾਜ ਭਾਰਤ ਲਈ ਹੈ। ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਸਵਰਾਜ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕੋ ਹੈ। ਦੇਵਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕੋ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਉਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਛੁਤਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇਵੇਗਾ, ਕਲਪਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਬਾਕੀ ਲੇਖ ਕੱਲ੍ਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ...

ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ

ਲੇਖਲੜੀ ਦਾ ਭਾਗ ਨੰ -8

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ

ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ ਲੇਖ, ‘ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ’ ਦਾ ਅਗਲਾ ਭਾਗ

ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਸਮੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਡੂੰਘੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੇ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਹਨ, ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਹਨ। ਪਰ ਜੇ ਸਮਾਜਿਕ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਸੰਕਲਪ ਜੋ ਰਸਮੀ ਹਨ, ਸਮਾਜਿਕ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਸਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇ ਲੋਕ ਧਾਰਮਿਕ ਹਨ, ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਸਮੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਰਗ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਸੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਬੋਧਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਬੋਧਦਾ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਗ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ

ਸਜ਼ਾ ਅਕਸਰ ਗੈਰ-ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਅਕਸਰ ਇਸਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਵੱਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਸ ਭਾਵਨਾ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਰਸਮਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਰਸਮ ਦਾ ਮੂਲ ਸਰੋਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਇਸਦਾ ਦੂਜਾ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਹ ਭੂਮਿਕਾ ਬਹੁਤ ਅਜੀਬ ਹੈ। ਰਸਮੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਸਨੂੰ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ

ਤੋਂ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਰੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯਕੀਨਨ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਅਪਵਿੱਤਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪ੍ਰੋ. ਦੁਰਯਾਥੀਮ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ:

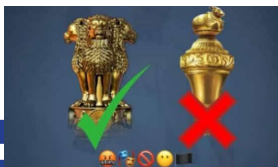
ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਰਧਾ (ਪਵਿੱਤਰ ਪ੍ਰਤੀ) ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇਵਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉਹ (ਵਿਅਕਤੀ) ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਸ਼ਰਧਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਭਾਵਨਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਤੇੜਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਸੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਛੂਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਜਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਛੂਹਣ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਤੋਂ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਵੱਸ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਉਸਦੇ ਰੋਮ ਰੋਮ ਵਿੱਚ ਛਾ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਅਤੇ ਰਖਵਾਲਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋਣਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਜਾਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵੇਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਨੂੰ ਸਥਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੇਦ ਪਵਿੱਤਰ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਜਾਤ ‘ਤੇ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਦੀ ਮੋਹਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਵੇਦ ਪਵਿੱਤਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਹਨ।

ਬਾਕੀ ਲੇਖ ਕੱਲ੍ਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ...

ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਮਾਖੇਵਾਲਾ ਅਤੇ ਨਾਹਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਅੱਜ,,

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ‘ਚ ਬਣੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥਾਂ ਦੇ 200 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਅੰਦਰ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ,,

ਮਾਨਸਾ, 26 ਜੁਲਾਈ: (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਪੰਚਾਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ‘ਤੇ 27 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ‘ਚ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਮਾਖੇਵਾਲਾ ਬਲਾਕ ਬੁਨੀਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਹਰਾਂ ਬਲਾਕ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਸ ਚੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ—ਕਮ—ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਆਈ.ਏ.ਐੱਸ. ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ

ਸਨਮੁੱਖ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੰਹਿਤਾ 2023 ਦੀ ਧਾਰਾ 163 ਅਧੀਨ ਮਿਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਸਟੈਂਡਰਡ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਰਵਿਘਨ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਚੋਣਾਂ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 27 ਜੁਲਾਈ, ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਅੰਦਰ ਬਣੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਮਾਖੇਵਾਲਾ ਬਲਾਕ ਬੁਨੀਰ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨਾਹਰਾਂ ਬਲਾਕ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਦੇਵੇਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬਣੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥਾਂ ਦੇ 200 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਅੰਦਰ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸ਼ੇਰ ਸ਼ਰਾਬਾ, ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀ ਸਕਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ 200 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਅੰਦਰ ਸੈਲੂਲਰ ਫੋਨ, ਕੋਰਡਲੈਸ ਫੋਨ, ਵਾਇਰਲੈਸ ਸੈੱਟ, ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ, ਮੈਗਾਫੋਨ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪੋਸਟਰ, ਬੈਨਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਚੋਣ ਡਿਊਟੀ ‘ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਚੋਣ ਆਥਜ਼ਰਵਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ/ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਡਿਊਟੀ *ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਪੋਲਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ‘ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ, ਚੋਣ ਲੜ ਰਿਹਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ 200 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ

ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ/ਟੈਂਟ ਨਹੀਂ ਲਗਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ/ਵਿਅਕਤੀ/ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰਾਜ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਚੋਣ ਅਫ਼ਸਰ ਮਾਨਸਾ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ, ਅਧਿਕਾਰਕਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ 200 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵਹੀਕਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਵੇਗਾ।

ਪਿੰਡ ਢੇਸੀਆਂ ਕਾਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਰਪੰਚੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜ੍ਹ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਮਨ ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਫਿਲੌਰ 26 ਜੁਲਾਈ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਅੱਜ 25/7/2025 ਸਾਂਝਾ ਫਰੰਟ ਪਿੰਡ ਢੇਸੀਆਂ ਕਾਹਨਾਂ (ਜਲੰਧਰ) ਤੋਂ ਸਰਪੰਚੀ ਦੀ ਜਿਮਨੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਬੇਦਾਗ

ਇਮਾਨਦਾਰ ਸੂਝਵਾਨ ਕੁਮਾਰ ਬਿੱਟਾ ਜੀ)ਦੇ ਹੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਨ ਰਾਣੀ(ਪਤਨੀ ਸ੍ਰੀ ਮਨਦੀਪ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ

ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੋਣ ਜਲਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਚੋਣ ਮਾਰਚ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਵੋਟ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਮਨ ਰਾਣੀ ਜੀ ਦੇ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਘੜੇ ਉਤੇ ਮੋਹਰ

ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਅਭਿਆਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ।

ਬੰਗਾ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲੂ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੰਗਾ ਦੇ ਐਸਐਮਓ ਡਾਕਟਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾ ਹੇਠ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਾਤ੍ਰਤਵ ਅਭਿਆਨ ਮਨਾਇਆ

ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਰਵਨੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਚੈਕ ਅਪ ਕੀਤਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਇਰਨ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਅਤੇ ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਹੋਣ ਦੀ

ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣੀਆਂ, ਮੌਸਮ ਅਨੁਸਾਰ ਫਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਾਣੀਆਂ, ਟੈਟਨੇਸ ਦੇ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾਉਣੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੈਡਮ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਹੈਲਥ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ, ਨੀਲਮ ਰਾਣੀ ਏ ਐਨ ਐਮ, ਜਗਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੀਮਾ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ, ਪੂਜਾ, ਪਰਮਜੀਤ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਕੌਰ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਟਾਫ ਨਰਸ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਮਾਮਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈਆਂ।

ਡੀ.ਟੀ.ਐੱਫ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ‘ਚ 5178 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਹੋਈ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ*

ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪਰਖਕਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ*

ਮਾਨਸਾ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)

ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ‘ਚ ਪਿਛਲੇ ਗਿਆਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਤੌਰ ਮਾਸਟਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ 5178 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਡੀ.ਟੀ.ਐੱਫ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਕੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਲਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਫਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਟੀਚਰਜ਼ ਫਰੰਟ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਿਗਵਿਜੇ ਪਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ‘ਚ ਡੀ ਟੀ ਐਫ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਮਜੀਤ ਤਾਮਕੇਟ ਅਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਅਨੁਪਗੜ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਟੀ.ਈ.ਟੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 2011 ਪਾਸ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ

ਹਕੂਮਤ ਖਿਲਾਫ ਲਹੂ ਵੀਟਵੀਂ ਲੜਾਈ ਲੜ ਕੇ, ਜੇਲਾਂ, ਥਾਣੇ, ਡਾਂਗਾ, ਪਰਚੇ ਆਦਿ ਤਸ਼ੱਦਦ ਹੰਢਾਉਂਦਿਆਂ ਨਵੰਬਰ 2014 ‘ਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਠੇਕਾ ਸੇਵਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਨਵੰਬਰ 2017 ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਤਨਖਾਹ ਸਕੇਲ ‘ਚ ਰੈਗੂਲਰ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਜਬਰੀ 2 ਸਾਲ ਦਾ ਪਰਖਕਾਲ ਮੜ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਡੀ ਟੀ ਐਫ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਗੁਰਤੇਜ ਉਭਾ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਰਣੀਵਾਲ, ਗੁਰਬਚਨ ਹੀਰੇਵਾਲਾ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਭੀਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀੜਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ

ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਰੈਗੂਲਰਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਜੱਥੇਬੰਦਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਵਿਸ ਮੈਟਰ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਐਡੋਵਕੇਟ ਕਪਿਲ ਕੱਕੜ ਰਾਹੀਂ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬੀਤੀ 26-02-2025 ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਕੇਸਾਂ ‘ਚ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੰਪਲਾਇੰਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਜੋਂ 5178 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਰੈਗੂਲਰਾਈਜੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਰਡਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਬਕਾਏ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਆ ਰਹੀਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ

ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਡੀ.ਟੀ.ਐੱਫ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦੀਪ ਰਾਜਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮਾਨਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ 5178 ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦੇ ਲਾਭ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਆਗੂ ਟੀਮ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਮੈਡਮ ਅਨੰਦਿਤਾ ਮਿੱਤਰਾ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਸੈਕੰਡਰੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੇਚੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰਜ਼ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਜਲਦ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਪੁਰਜ਼ੇਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਭਾਰੀ ਗਈ। ਜੱਥੇਬੰਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਮੈਡਮ ਅਨੰਦਿਤਾ ਮਿੱਤਰਾ ਵਲੋਂ ਕੱਲ

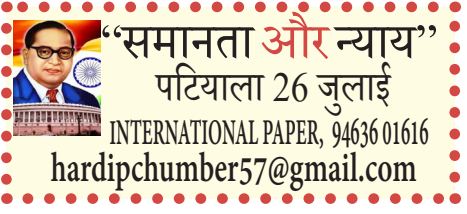

ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 26 ਜੁਲਾਈ (ਤਰਸੇਮ ਦੀਵਾਨਾ) ਐਸ ਆਈ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪਦਉੱਨਤ ਕਰਕੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਸੰਦੀਪ ਮਲਿਕ ਤੇ ਐਸ ਪੀ ਡੀ ਡਾ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਨੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸਟਾਰ ਲਾਏ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ‘ਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਤਨਦੇਹੀ

ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਥਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਚੌਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪੀਸੀਆਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਵੇਂ ਪਦਉੱਨਤ ਹੋਏ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਸੰਦੀਪ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਐਸਪੀਡੀ ਡਾਕਟਰ ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब
कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदू लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

कल के लेख, 'मुक्ती का मार्ग क्या है? का आगे का भाग

अगर आप एक मुस्लिम बनते हैं तो उसमें जातिवाद है, अगर आप ईसाई बनते हैं तो उसमें भी जातिवाद है।

दुर्भाग्यवश यह स्वीकार करना पड़ता है कि जातिप्रथा प्रणाली देश के दूसरे धर्मों में भी घुस गई है। परन्तु इस महा पाप की सिंचाई का दोष तो केवल हिन्दुओं पर ही है। इस रोग का स्रोत हिन्दू हैं और इसके बाद रोग ने दूसरों भी को ग्रस्त किया। उनके मत से वे असहाय थे। यद्यपि मुस्लिमों और ईसाईयों में भी जातियां हैं, परन्तु उसको हिन्दुओं के जातिवाद के बराबर ठहराना संकुचित मनोवृत्ति दर्शाएगा। हिन्दुओं की तुलना में मुस्लिमों और ईसाईयों में जाति प्रणाली के अंदर एक बहुत बड़ी

भिन्नता है। प्रथम यह ध्यान देने योग्य है कि यद्यपि ईसाईयों और मुस्लिमों में जातिवाद है तथापि, कोई यह नहीं कह सकता कि यह उनकी सामाजिक प्रणाली की मुख्य विशेषता है। अगर कोई पूछता है कि “आप कौन हैं, उत्तर होगा- “मैं एक मुस्लिम हूँ” या “मैं एक पारसी हूँ”। यह संतुष्ट करने के लिए पर्याप्त हैं। किसी को आगे उसकी जाति पूछने की आवश्यकता नहीं होती। परन्तु यदि किसी हिन्दू से पूछा गया कि “आप कौन हैं?” और वो उत्तर दे, “मैं एक हिन्दू हूँ” । तो उसके इस उत्तर से संतुष्टि नहीं मिलती। उससे फिर पूछा जाता है कि तुम्हारी जाति क्या है ? और बिना इसका उत्तर पाए उसके सामाजिक स्तर का अंदाजा नहीं लगता। इससे यह स्पष्ट हो जाता है कि हिन्दू धर्म में जाति का कितना अधिक महत्व है और उसकी तुलना में इस्लाम और ईसाईयों में यह एकदम नगण्य है। हिन्दुओं की तुलना में मुस्लिमों और ईसाईयों की जाति प्रणाली में एक और अंतर है। हिन्दुओं की जाति प्रणाली हिन्दू धर्म पर आधारित है जबकि इस्लाम और ईसाई धर्मों में जातियों को धर्म की स्वीकृति नहीं है। अगर हिन्दू जातिप्रथा को समाप्त करने की घोषणा करते हैं तो धर्म उनके आड़े आएगा। इसके विपरीत अगर मुस्लिम और ईसाई अपने समाज से जाति प्रथा को समाप्त करने के लिए आन्दोलन करना चाहें तो उनके धर्म इसमें आड़े नहीं आएंगे। बल्कि उनके धर्म कुछ सीमा तक इसका समर्थन करेंगे । यदि तर्क के लिए स्वीकार भी कर लें कि जातियां सब जगह हैं, तो भी यह निष्कर्ष नहीं निकलता कि हिन्दू ही बने रहना चाहिए । अगर जातिप्रथा बेकार है तो भी तर्कसंगत निष्कर्ष यह निकलता है कि हम ऐसा मार्ग अपनाएं जिसकी जातिप्रथा में कुछ लचीलापन हो तथा साधारण और सुगम तरीके से जाति प्रथा काउन्मूलन किया जा सके।

कुछ हिन्दू कहते हैं, “अकेले धर्म परिवर्तन से क्या होगा? अपना आर्थिक और शैक्षणिक स्तर सुधारने का प्रयास करो। इस उपदेश को सुनकर संभवतः हमारे कुछ लोग चकरा जाते हैं और इस प्रश्न का उत्तर देने में स्वयं

को असमर्थ पाते हैं। इसलिए इसकी चर्चा करना मैं आवश्यक समझता हूं। पहला प्रश्न यह उठता है कि आपकी आर्थिक और शैक्षणिक अवस्था को कौन सुधारेगा? आप स्वयं या आपको यह तर्क देने वाले? मैं समझता हूं कि वे लोग आपसे कृत्रिम सहानुभूति दर्शाने के अतिरिक्त कुछ नहीं करेंगे; न ही उनकी तरफ से इस दिशा में किए गए प्रयास देखने में आए हैं। इसके विपरीत, प्रत्येक हिन्दू अपनी जाति का आर्थिक स्तर सुधारने का प्रयास करता है। उसका दृष्टिकोण अपनी जाति तक ही सीमित रहता है। ब्राह्मण स्त्रियों के लिए, ब्राह्मण विद्यार्थियों को छात्रवृत्तियां देने के लिए और बेरोजगार ब्राह्मणों को रोजगार दिलाने के लिए। सारस्वत (ब्राह्मणों की एक जाति) भी ऐसा ही कर रहे हैं । कायस्थ और मराठे यही कर रहे हैं। हर कोई अपना और अपनी जाति का उत्थान करने में लगा है और जिन्हें कोई कार्य नहीं मिलता वे ईश्वर की दया पर निर्भर हैं। आपको अपना उत्थान स्वयं करना है, कोई भी आपकी सहायता को आगे नहीं आएगा, यह ही हमारे समाज की वर्तमान दशा है। इस स्थिति में ऐसे लोगों का उपदेश सुनने का क्या औचित्य है? आपको भ्रमित करने और आपके समय का नाश करने के अतिरिक्त ऐसे उपदेश का कोई अन्य प्रयोजन नहीं है। अगर आपको अपने आपको स्वयं सुधारना है तो हिन्दू लोगों की बकवास सुनने की कोई आवश्यकता नहीं है और न ही उन्हें आपको उपदेश देने का कोई अधिकार है। यद्यपि इतना उत्तर पर्याप्त लगे तो भी मुझे अभी कुछ और कहना है। मैं इस तर्क का खण्डन करना आवश्यक समझता हूं।

मैं कुछ हिन्दुओं के ऐसे अटपटे प्रश्न से अचम्भित होता हूं कि केवल धर्म परिवर्तन से क्या होगा? आज के बहुतायत सिक्ख, मुसलमान और ईसाई पहले हिन्दू थे और उनमें बहुत संख्या में शूद्र और अछूत थे। क्या ये आलोचक यह कहना चाहते हैं कि हिन्दू धर्म को छोड़ सिक्ख और ईसाई बनने वालों ने कोई उन्नति नहीं की? मगर यह सत्य नहीं है और यदि यह स्वीकारें कि धर्म

परिवर्तन से इनकी दशा में निश्चित सुधार हुआ है, तो यह तर्क कि अछूतों को धर्म परिवर्तन से कोई लाभ नहीं होगा, का कोई अर्थ नहीं है, इस पर वे लोग विचार करें। इस वक्तव्य का अप्रत्यक्ष अर्थ लगता है, “धर्म परिवर्तन से कुछ न होने का अर्थ लगता है कि धर्म अर्थहीन है।” यह मेरी समझ से परे है कि जब धर्म अर्थहीन है, इससे कोई लाभ या हानि नहीं है तो वे अछूतों को हिन्दू धर्म में ही बने रहने का तर्क क्यों देते हैं? यदि उनको धर्म में कोई उपयुक्तता नहीं दिखती तो वे इस अनावश्यक तर्क में क्यों पड़ते हैं कि कौन से धर्म को अपनाया जाए और कौन से धर्म को छोड़ा जाए ? वे हिन्दू जो पूछते हैं कि केवल धर्म परिवर्तन से क्या होगा, उन पर ऐसा ही एक प्रश्न दागा जा सकता है- केवल स्वराज से क्या प्राप्त किया जा सकता है। यदि यह सत्य है कि भारत के लोग अछूतों को चाहते हैं, आर्थिक और शैक्षणिक उन्नति की आवश्यकता अनुभव करते हैं तो स्वराज का क्या लाभ है। यदि केवल स्वराज से देश को लाभ मिलने वाला है तो निश्चय ही धर्म परिवर्तन से अछूतों को लाभ मिलेगा। इस समस्या पर गहन मंत्रणा के पश्चात हर कोई स्वीकार करेगा कि धर्म परिवर्तन अछूतों के लिए वैसे ही आवश्यक है जैसे स्वराज्य भारत के लिए। धर्म परिवर्तन अछूतों के लिए उतना ही महत्वपूर्ण है जितना कि स्वराज्य भारत के लिए। धर्म परिवर्तन और स्वराज्य का अन्तिम उद्देश्य एक ही है। इन दोनों के अन्तिम लक्ष्य में तनिक भी अन्तर नहीं है। यह अन्तिम उद्देश्य स्वतंत्रता प्राप्त करने का है। यदि मानवता के जीवन के लिए स्वतंत्रता आवश्यक है तो अछूतों के लिए धर्म परिवर्तन, जो उनको पूर्ण मुक्ति दिलाएगा, किसी भी काल्पनिक विस्तार से धर्म परिवर्तन को निरर्थक नहीं ठहराया जा सकता ।

लेख का शेष भाग कल....

हिंदू समाज की आधार - शिला

श्रृंखलावार भाग नंबर 08

बाबा साहेब
कहते हैं

कल के लेख, 'हिंदू समाज की आधार - शिला का आगे का भाग

इससे यह बात स्पष्ट हो जाती है कि सामाजिक, धार्मिक तथा कर्मकांडीय आस्थाओं का आपस में गहरा संबंध है। जो धारणाएं धार्मिक हैं, वे सामाजिक हैं। पर जो सामाजिक हैं, वे सारी की सारी धार्मिक नहीं हैं। जो धारणाएं कर्मकांडीय है, वे सामाजिक हैं, भले ही जो सामाजिक हों वे सारी की सारी कर्मकांडीय न हों। दूसरी ओर, जो धार्मिक हैं, वह सामाजिक भी हैं और कर्मकांडीय भी।

धार्मिक आस्थाओं के मान्य होने का एक आधार यह है कि धर्म एक सामाजिक वस्तु है और धार्मिक आस्थाएं सामाजिक आस्थाएं होती हैं। कोई वर्ग धार्मिक आस्थाओं को किसी व्यक्ति पर उसी प्रकार और उसी आधार पर आरोपित करता है, जिस प्रकार और जिस आधार पर वह अपने अन्य गैर- धार्मिक तथा विशुद्ध सामाजिक आस्थाएं आरोपित करता है। उद्देश्य उस वर्ग की अखंडता को बनाए रखना होता है। चूंकि वर्ग की अखंडता और उसकी धार्मिक आस्थाओं का आपस में

चोली-दामन का संबंध होता है, अतः जितना प्रचंड और कठोर दंड धार्मिक आस्थाओं के उल्लंघन के लिए दिया जाता है, वह प्रायः उस दंड से अधिक कठोर तथा प्रचंड होता है, जो गैर-धार्मिक आस्थाओं के उल्लंघन करने पर दिया जाता है। समाज की शक्ति आदेश स्वरूप होती है और उसके सामने व्यक्ति प्रायः बेबस होता है। धार्मिक आस्था के मामले में समाज की शक्ति का आदेशात्मक रूप इस भावना और अधिक प्रबल हो जाता है कि उसका उल्लंघन अधिक गंभीर कोटि का उल्लंघन है और वह धार्मिक आस्था को कोरी सामाजिक आस्था की अपेक्षा कहीं अधिक शक्ति देता है।

धार्मिक मान्यता को कर्मकांड पुष्ट करता है। इस कर्मकांड का मूल उद्गम व्यक्ति, और समाज उसका गौण उद्गम होता है। धार्मिक मानवता के उद्गम के संबंध में समाज की वह भूमिका बड़ी विचित्र है। कर्मकांडीय आस्था व्यक्ति को धार्मिक आस्था से पालन के लिए तैयार करती है। उसके कारण यह आवश्यक नहीं रह जाता कि समूह अपने प्रभाव का उपयोग करे। यही कारण है कि धार्मिक मान्यता के मूल में स्थित कर्मकांडीय आस्था उसे इतना उच्च आसन प्रदान कर देती है कि वह

अन्य सभी मान्यताओं को इतना लांघ जाती है कि वास्तव में उनकी जरूरत ही नहीं पड़ती। यही कारण है कि केवल धार्मिक मान्यता ही धार्मिक आस्थाओं की अखंडता को कायम रखने के लिए इतनी पर्याप्त हो जाती है कि काल और परिस्थितियां भी उस पर प्रभाव डालने में अक्षम सिद्ध हुई हैं। यह किस प्रकार होता है, उसे आसानी से समझा जा सकता है। पवित्रता व्यक्ति के मानस में आदर और श्रद्धा पैदा करती है। निश्चय ही अपवित्रता के प्रति उसके मन में वैसा भाव पैदा हो ही नहीं सकता । प्रो. डर्कहीम के शब्दों में :

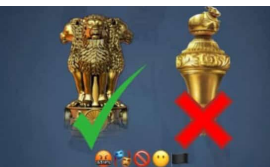
महान कर्म करने वाले व्यक्तियों के चारों ओर स्वतः एक सीमा रेखा बन जाती है, जो (पवित्र के प्रति) धार्मिक श्रद्धा भावना से स्वभावतः भिन्न नहीं होती। दोनों ही स्थितियों में प्रत्येक व्यक्ति की प्रतिक्रिया एक समान होती है।

वह (व्यक्ति) महान व्यक्तियों और अपने बीच कुछ अंतर समझता है, वह उनसे व्यवहार करते समय सावधान रहता है, वह उनसे बातचीत करते समय साधारण मनुष्यों के प्रति व्यक्त व्यवहार से भिन्न भावभंगिमा और भाषा का प्रयोग करता है।

पवित्रता श्रद्धा का भाव पैदा करती है। वह ऐसा भाव भी पैदा करती है, जिसका उल्लंघन नहीं किया जा सकता। जब कोई विश्वास किसी पवित्र वस्तु में आस्था के रूप में प्रतिष्ठित हो जाता है, तो न तो उसका स्पर्श किया जा सकता है और न ही उसका खंडन अथवा प्रतिवाद किया जा सकता है। पवित्र वस्तु की आलोचना भी नहीं की जा सकती। पवित्रता संस्पर्श और विवाद से परे है। जब किसी व्यक्ति में ये भाव नख से शिख कर कूट-कूट कर भर दिए जाते हैं, जब ये भाव उसके रोम-रोम में रम जाते हैं तो वह स्वयं उस वस्तु का पक्षधर वं संरक्षक बन जाता है, जिसके बारे में उसे सीख दी जाती है कि वह पवित्र है।

जाति के मामले में भी हिंदुओं ने भी हूबहू यही किया है। उन्होंने वेदों में जाति को स्थान दिया है। वेद पवित्र हैं, अतः जाति पर भी पवित्रता की मोहर लग गई है। यह कहना गलत होगा कि वेद पवित्र हैं, क्योंकि वे धर्म-सम्मत हैं। स्थिति यह है कि वे धर्म-सम्मत हैं, क्योंकि वे पवित्र हैं।

लेख का शेष भाग कल....

MP हाईकोर्ट की टिप्पणी: “हाईकोर्ट खुद को सवर्ण, जिला न्यायपालिका को शूद्र समझता है”

बेंच ने यह भी कहा कि यह सामंती मानसिकता न केवल व्यवहार में बल्कि न्यायिक फैसलों में भी झलकती है।

“समानता और न्याय”
पटियाला 26 जुलाई
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

जबलपुर ने एक ऐतिहासिक और साहसी फैसले में न्यायपालिका के भीतर व्याप्त सामंती मानसिकता पर कड़ी टिप्पणी की है। जस्टिस अतुल श्रीधरन और जस्टिस दिनेश कुमार पालीवाल की डिवीजन बेंच ने स्पष्ट कहा कि उच्च न्यायालय और जिला न्यायपालिका के बीच का रिश्ता सम्मान पर नहीं, बल्कि डर और हीनता की भावना पर आधारित है। कोर्ट ने इसे ‘सवर्ण-शूद्र’ संबंधों जैसी सामंती सोच करार दिया।

यह टिप्पणी व्यापक घोटाले से जुड़े एक मामले में पूर्व एससी-एसटी कोर्ट के जज जगत मोहन चतुर्वेदी की याचिका पर सुनवाई के दौरान की गई। चतुर्वेदी को एक आरोपी को अग्रिम जमानत देने के बाद सेवा से बर्खास्त कर दिया गया था। उन्होंने हाईकोर्ट में अपनी सेवा बहाली और न्याय की मांग को लेकर याचिका लगाई थी।

जिला जज मिलते हैं

जैसे रीढ़विहीन स्तनधारी: कोर्ट

कोर्ट ने अपने आदेश में कहा, “जब जिला न्यायालय के जज हाईकोर्ट के जजों से मिलते हैं, तो उनकी शारीरिक भाषा ऐसी होती है जैसे कोई रीढ़विहीन स्तनधारी गिड़गिड़ा रहा हो। रेलवे स्टेशन पर स्वागत करना, जलपान कराना अब सामान्य बात बन गई है।”

बेंच ने यह भी कहा कि हाईकोर्ट की रजिस्ट्री में प्रतिनियुक्त जजों को शायद ही कभी बैठने को कहा जाता है। यह व्यवहार न्यायिक पद की गरिमा को कम करता है।

कोर्ट ने टिप्पणी करते हुए कहा कि जिला न्यायपालिका के भीतर डर और असुरक्षा का माहौल है। “जब उच्च न्यायालय बार-बार छोटी-छोटी बातों पर कड़ा रवैया अपनाता

है, तो जिला जज डर के साए में जीते हैं। उन्हें अपने परिवार, नौकरी और प्रतिष्ठा की चिंता सताती रहती है, जिससे वे न्याय नहीं कर पाते, केवल उसका दिखावा करते हैं।”

मानसिकता का असर न्यायिक फैसलों पर भी

बेंच ने यह भी कहा कि यह सामंती मानसिकता न केवल व्यवहार में बल्कि न्यायिक फैसलों में भी झलकती है। “कई बार योग्य मामलों में जमानत नहीं दी जाती, या सबूतों के अभाव में भी दोषसिद्धि हो जाती है, सिर्फ इसलिए कि आदेश ‘गलत’ न मान लिया जाए। यह न्याय नहीं, बल्कि डर की उपज है।”

कोर्ट ने माना कि पूर्व जज जगत मोहन चतुर्वेदी को सिर्फ अलग सोचने और न्यायिक

स्वतंत्रता का प्रयोग करने के कारण दंडित किया गया। इसके तहत हाईकोर्ट ने निर्देश दिया:

- सेवा समाप्ति की तिथि से सेवानिवृत्ति तक का बकाया वेतन 7% वार्षिक ब्याज सहित दिया जाए।
- पेंशन और अन्य सेवा लाभ बहाल किए जाएं।
- मानसिक और सामाजिक अपमान के लिए 5 लाख रुपये का मुआवजा भी अदा किया जाए।

विधि विशेषज्ञ एवं अधिवक्ता मयंक सिंह ने द मूकनायक से बातचीत में कहा, इस फैसले ने न्यायपालिका के भीतर कामकाज के ढांचे, स्वतंत्रता और गरिमा को लेकर एक बड़ा सवाल खड़ा किया है।

कोर्ट ने साहस के साथ न्यायिक संरचना की खामियों को उजागर किया है, वह आने वाले समय में सुधार की उम्मीद जगाता है। यह फैसला न केवल एक व्यक्ति को न्याय दिलाने वाला है, बल्कि न्यायपालिका की आत्मा को झकझोरने वाला भी है। कोर्ट के फैसले का सम्मान होना ही चाहिए।

MP ग्वालियर हाईकोर्ट में अंबेडकर प्रतिमा विवाद: अब पद्मश्री दिव्यांग तैराक सतेंद्र लोहिया ने उठाई आवाज, CJI को लिखा पत्र

भारत की संवैधानिक संस्थाओं की प्रतिष्ठा और भरोसा और अधिक मजबूत होगा, जो आज के दौर में निहायत जरूरी है: लोहिया

“समानता और न्याय”
पटियाला 26 जुलाई
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

भोपाल। मध्यप्रदेश हाईकोर्ट की ग्वालियर खंडपीठ परिसर में संविधान निर्माता डॉ. भीमराव अंबेडकर की प्रतिमा स्थापित किए जाने को लेकर चल रहा विवाद अब राष्ट्रीय स्तर पर एक संवैधानिक बहस का रूप लेता जा रहा है। इस मुद्दे पर देश के पहले अंतरराष्ट्रीय स्तर पर मान्यता प्राप्त दिव्यांग तैराक और पद्मश्री से सम्मानित किया गया था। उन्होंने बताया कि ग्वालियर में रहकर उन्होंने शिक्षा पाई और वहीं से जीवन के मूल्य सीखे।

उन्होंने अपने पत्र में उल्लेख किया कि जब वे वर्ष 2018 में लंदन गए थे, तो उन्होंने डॉ. अंबेडकर की लंदन स्थित अध्ययन स्थली पर नतमस्तक होकर यह संकल्प लिया था कि वे जीवन में उन्हीं के आदर्शों पर चलकर देश और समाज का नाम ऊंचा करेंगे। सतेंद्र लोहिया ने इस पत्र की प्रतियां राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मु, प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी और मध्यप्रदेश के मुख्यमंत्री डॉ. मोहन यादव को भी भेजी हैं। उन्होंने कहा कि ग्वालियर हाईकोर्ट परिसर में डॉ. अंबेडकर की प्रतिमा का निर्माण महज एक मूर्त स्थापना नहीं, बल्कि भारतीय संविधान, न्याय व्यवस्था और सामाजिक समरसता के प्रति एक मजबूत संदेश है।

अंबेडकर के विचारों पर चलकर समाज को दिशा देने का

बहुजन समाज पार्टी के तत्वाधान में आरक्षण दिवस, भीषण बारिश के बावजूद, कार्यकर्ताओं में उत्साह और जोश

“समानता और न्याय”
पटियाला 26 जुलाई
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

बंगा (चरनजीत छल्ला) मध्य प्रदेश के रीवा में आज बहुजन समाज पार्टी के तत्वाधान में आरक्षण दिवस के उपलक्ष्य में एक विशाल कार्यक्रम सम्मेलन का आयोजन किया गया।

सुबह से हो रही भीषण बारिश के बावजूद, कार्यकर्ताओं में उत्साह और जोश की कोई कमी नहीं देखी गई। भारी संख्या में जुटे

संकल्प

भिंड जिले के गाता गांव से आने वाले सतेंद्र लोहिया वर्तमान में इंदौर में रहते हैं। वे न सिर्फ दिव्यांग समुदाय के लिए प्रेरणा हैं, बल्कि संपूर्ण समाज के लिए संघर्ष और उपलब्धियों की मिसाल भी हैं। वर्ष 2024 में राष्ट्रपति द्वारा उन्हें ‘पद्मश्री’ से सम्मानित किया गया था। उन्होंने बताया कि ग्वालियर में रहकर उन्होंने शिक्षा पाई और वहीं से जीवन के मूल्य सीखे।

उन्होंने अपने पत्र में उल्लेख किया कि जब वे वर्ष 2018 में लंदन गए थे, तो उन्होंने डॉ. अंबेडकर की लंदन स्थित अध्ययन स्थली पर नतमस्तक होकर यह संकल्प लिया था कि वे जीवन में उन्हीं के आदर्शों पर चलकर देश और समाज का नाम ऊंचा करेंगे।

सतेंद्र लोहिया ने अपने पत्र में गहरी पीड़ा व्यक्त करते हुए लिखा है कि कुछ जातिवादी मानसिकता वाले लोग ग्वालियर हाईकोर्ट परिसर में अंबेडकर प्रतिमा की स्थापना का विरोध कर रहे हैं। उन्होंने कहा कि यह न केवल डॉ. अंबेडकर का अपमान है, बल्कि भारतीय संविधान, न्यायपालिका और उन मूल्यों का भी अपमान है, जिनके लिए यह देश खड़ा है। उन्होंने स्पष्ट शब्दों में

कहा, “डॉ. अंबेडकर की प्रतिमा का विरोध करना उसी संविधान का विरोध करना है, जिसने न्याय, समता, स्वतंत्रता और बंधुत्व जैसे मूल अधिकार हर नागरिक को दिए हैं। यह केवल एक समुदाय का नहीं, बल्कि पूरे राष्ट्र का अपमान है।”

सुप्रीम कोर्ट से हस्तक्षेप की मांग

सतेंद्र लोहिया ने सुप्रीम कोर्ट के मुख्य न्यायाधीश से आग्रह किया है कि वे इस मामले में स्वतः संज्ञान लेकर उचित निर्देश जारी करें, ताकि ग्वालियर हाईकोर्ट परिसर में डॉ. अंबेडकर की प्रतिमा शीघ्र स्थापित हो सके। उनका कहना है कि यह न केवल संविधान में आस्था रखने वालों को सम्मान देगा, बल्कि न्यायपालिका की गरिमा को भी और ऊंचा करेगा।

अपने पत्र के अंत में लोहिया ने लिखा कि यदि उच्च न्यायालय जैसे संवैधानिक परिसर में डॉ. अंबेडकर की प्रतिमा स्थापित होती है, तो यह केवल एक प्रतीक नहीं होगा, बल्कि करोड़ों लोगों को यह विश्वास दिलाएगा कि देश की न्याय व्यवस्था संवैधानिक मूल्यों के साथ खड़ी है।

उन्होंने यह भी कहा कि इससे भारत की संवैधानिक संस्थाओं की प्रतिष्ठा और

भरासा आर आधक मजबूत होगा, जो आज के दौर में निहायत जरूरी है।

जानिए कैसे शुरू हुआ विवाद?

19 फरवरी 2025 – ग्वालियर हाईकोर्ट परिसर में डॉ. अंबेडकर की मूर्ति लगाने की मांग को लेकर अधिवक्ताओं ने मुख्य न्यायाधीश को ज्ञापन सौंपा।

26 मार्च 2025 – जबलपुर स्थित प्रधान रजिस्ट्रार ने अधिवक्ताओं के समर्थन के आधार पर मूर्ति स्थापना के आदेश दिए।

21 अप्रैल 2025 – रजिस्ट्रार ने PWD को स्थल पर मंच निर्माण कर मूर्ति स्थापित करने के निर्देश दिए।

10 मई 2025 – मूर्ति का विरोध कर रहे वकीलों ने स्थल पर तिरंगा फहराया, पुलिस से झड़प हुई।

14 मई 2025 – वकीलों के दो गुटों में टकराव, सोशल मीडिया पर पोस्टर वॉर शुरू।

17 मई 2025 – हाईकोर्ट परिसर में भीम आर्मी के सदस्य पर हमला हुआ, जिससे तनाव बढ़ गया।

“समानता और न्याय”
पटियाला 26 जुलाई
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

लोकसभा में नेता प्रतिपक्ष द्वारा यह स्वीकार करना कि देश के विशाल आबादी वाले अन्य पिछड़े वर्ग (ओबीसी) समाज के लोगों की राजनीतिक व आर्थिक आशा, आकांक्षा व आरक्षण सहित उन्हें उनका संवैधानिक हक दिलाने के मामलों में कांग्रेस पार्टी खरी व विश्वासपात्र नहीं रही है कोई नई बात नहीं है, बल्कि यह दिल में कुछ व जुबान पर कुछ और जैसी स्वार्थ की राजनीति ज्यादा लगती है।

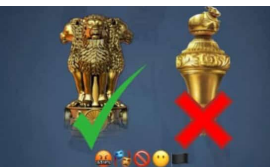
वास्तव में उनका यह बयान उसी तरह से जगजाहिर है जैसा कि देश के करोड़ों शोषित, वंचित व उपेक्षित एससी / एसटी समाज के प्रति कांग्रेस पार्टी का ऐसा ही दुःखद व दुर्भाग्यपूर्ण रवैया लगातार रहा है

और जिस कारण ही इन वर्गों के लोगों को फिर अन्ततः अपने आत्म-सम्मान व स्वाभिमान तथा अपने पैरों पर खड़े होने की ललक के कारण अलग से अपनी पार्टी बहुजन समाज पार्टी (बी.एस.पी.) यहाँ बनानी पड़ी है। कुल मिलाकर इसके परिणामस्वरूप कांग्रेस पार्टी यूपी सहित देश के प्रमुख राज्यों की सत्ता से लगातार बाहर है और अब सत्ता गंवाने के बाद इन्हें इन वर्गों की याद आने लगी है जिसे इनकी नीयत व नीति में हमेशा खोटा रहने की वजह से घड़ियाली आँसू नहीं तो और क्या कहा जाएगा, जबकि वर्तमान हालात में एनडीए का भी इन वर्गों के प्रति दोहरे चरित्र वाला यही चाल-ढाल लगता है।

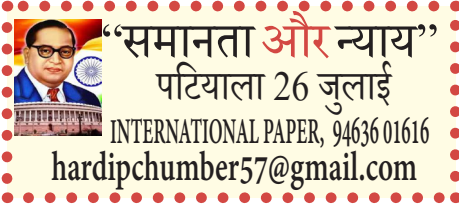
वैसे भी एससी/एसटी वर्गों को आरक्षण का सही से लाभ व संविधान निर्माता परमपूज्य बाबा साहेब डा. भीमराव अम्बेडकर को भारतरत्न की

उपाधि से सम्मानित नहीं करने तथा देश की आजादी के बाद लगभग 40 वर्षों तक ओबीसी वर्गों को आरक्षण की सुविधा नहीं देने तथा सरकारी नौकरियों में इनके पदों को नहीं भरकर उनका भारी बैकलॉग रखने आदि के जातिवादी रवैयों को भला कौन भुला सकता है, जो कि इनका यह अनुचित जातिवादी रवैया अभी भी जारी है।

इतना ही नहीं बल्कि इन सभी जातिवादी पार्टियों ने आपस में मिलकर एससी, एसटी व ओबीसी आरक्षण को किसी ना किसी बहाने से एक प्रकार से निष्क्रिय एवं निष्प्रभावी ही बना दिया है। इस प्रकार दलितों, आदिवासियों व अन्य पिछड़ों इन बहुजन समाज को सामाजिक, राजनीतिक व आर्थिक तौर पर गुलाम व लाचार बनाए रखने के मामलों में सभी जातिवादी पार्टियाँ

सुबह 5:00 से 7:00 बजे सफाई का अनुचित आदेश : वापस ले कानपुर नगर निगम : नवीन पंडित

सुनील बाजपेई कानपुर। यहां नगर निगम द्वारा हाल में ही सफाई कर्मचारियों को लेकर एक ऐसा फरमान जारी किया है, जो ना केवल गंदगी कायम रहे के संकल्प को पूरा करने वाला है ,बल्कि सफाई कर्मियों को उनकी जान लेने की हद तक प्रताड़ित करने वाला भी है। यहां तक कि इसकी शुरुआत भी संविदा पर नियुक्त एक सफाई पर्यवेक्षक लगभग 45 साल के संदीप कुमार की असमय मौत से हो चुकी है ,क्योंकि जारी किए गए इसी फरमान के आधार पर सुबह 5:00 बजे सफाई करने वाले समय को लेकर नगर निगम के एक वरिष्ठ अधिकारी ने उसे नौकरी से हटा देने की धमकी भी दी थी। जिसकी वजह से बहुत तनाव में तनाव में था। इसी के बाद

अचानक उसकी हालत बिगड़ गई। जानकारी होने पर पार्श्व दल के नेता नवीन पंडित ने उसे तत्काल ही हालत अस्पताल में भर्ती कराया ,जहां इलाज के दौरान उसकी मृत्यु हो गई। जिसकी वजह हार्ट अटैक बताई गई है। जहां तक सफाई पर्यवेक्षक संदीप कुमार की असमय मौत का कथित रूप से कारण बनने वाले आदेश का सवाल है। इस फरमान के मुताबिक जो भी सफाई कर्मी सुबह 5:00 बजे संबंधित वार्ड में सफाई करने नहीं जाएगा। उसे वापस कर दिया जाएगा। अब यहीं पर सवाल उठता है कि अगर अधिकांश सफाई कर्मचारी सुबह पांच बजे नहीं पहुंचने पर वापस कर दिए गए तो इसका परिणाम क्या होगा ? इसका उत्तर है - संबंधित वार्डों में सफाई भी कदापि नहीं की जा सकेगी। जिसकी वजह

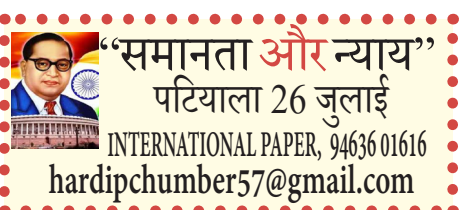
से आम जनता के गुस्से का शिकार ना केवल संबंधित वार्डों के सभासदों को होना पड़ेगा बल्कि इससे भाजपा का वोट बैंक भी बुरी तरह से प्रभावित होगा। यही वजह है कि पार्श्व दल के नेता नवीन पंडित ने इस फरमान को तत्काल वापस दिए जाने की मांग भी की है। पार्श्व दल के नेता नवीन पंडित पंडित यह भी सवाल उठाते हैं कि जारी आदेश निर्देश के मुताबिक प्रातः 5:00 बजे से 7:00 बजे तक मुख्य मार्गों की साफ-सफाई, कूड़ा उठान का कार्य पूरा किए जाने के बाद भी अगर सुबह 7:30 या 8:00 बजे आवारा कुत्तों और गायों आदि ने जगह-जगह फिर गंदगी कर दी तो फिर उसे साफ करने कौन आएगा ? समस्याओं के खिलाफ अपने राजनीतिक जीवन की शुरुआत से ही सफल जुझारू तेवरों वाले पार्श्व

दल के नेता नवीन पंडित ने कहा कि यही वजह है कि जारी किया गया फरमान किसी भी दृष्टिकोण से आम जनता के हित में नहीं है। साथ ही यह फरमान सफाई कर्मियों की कार्य क्षमता को भी प्रभावित करते हुए उनके मनोबल को भी गिरने वाला है । पीड़ितों की तत्काल सहायता के लिए भी चर्चित वरिष्ठ भाजपा नेता नवीन पंडित ने बताया कि इस फरमान को तत्काल वापस लिया जाना चाहिए ताकि सफाई कर्मचारी तनाव मुक्त होकर पूरे उत्साह के साथ शहर को स्वच्छ बनाने के सरकार के संकल्प को पूरा कर सके।

80% ओबीसी, 83% एसटी प्रोफेसर पद रिक्त: एआईओबीसीएसए ने केंद्रीय विश्वविद्यालयों में आरक्षण घोटाले की उच्चस्तरीय जांच की मांग की

उच्च शिक्षा संकाय पदों पर हाशिए पर पड़े समुदायों को प्रतिनिधित्व से लगातार वंचित रखना न केवल संवैधानिक आदेशों का उल्लंघन करता है, बल्कि शैक्षणिक संस्थानों में प्रणालीगत बहिष्कार और असमानता को भी बढ़ावा देता है।

हैदराबाद- संसद में पेश किए गए चौंकाने वाले आंकड़ों ने उजागर किया है कि कैसे केंद्रीय विश्वविद्यालय संवैधानिक आरक्षण के आदेशों का खुलेआम उल्लंघन कर रहे हैं और हाशिए पर पड़े समुदायों को संकाय पदों से व्यवस्थित रूप से बाहर कर रहे हैं। ऑल इंडिया ओबीसी स्टूडेंट्स एसोसिएशन (एआईओबीसीएसए) ने शिक्षा मंत्रालय से तत्काल हस्तक्षेप की मांग की है, क्योंकि आधिकारिक रिकॉर्ड में दो चौंकाने वाली सच्चाईयाँ सामने आई हैं: पहली, विश्वविद्यालय स्वीकृत पदों में अनिवार्य 15% एससी, 7.5% एसटी और 27% ओबीसी कोटा भी नहीं रख रहे हैं; दूसरी, उच्च शिक्षा में

संस्थागत जातिगत रंगभेद के चलते 80% ओबीसी और 83% एसटी प्रोफेसर पद खाली पड़े हैं। शुक्रवार को एक सोशल मीडिया पोस्ट में, विपक्ष के नेता राहुल गांधी ने संसदीय आंकड़ों द्वारा व्यवस्थित बहिष्कार को उजागर करने पर मोदी सरकार की आलोचना की और इसे ‘संस्थागत मनुवादी भेदभाव’ बताया। उन्होंने भाजपा पर ‘नॉट फाउंड सूटेबल’ घोटाले के माध्यम से जानबूझकर सामाजिक न्याय को नुकसान पहुंचाने का आरोप लगाया, जिसमें योग्य बहुजन उम्मीदवारों को खारिज कर दिया जाता है। गांधी ने सभी आरक्षित पदों को तत्काल भरने की मांग की और चेतावनी दी कि खाली सीटें हाशिए पर पड़े समुदायों के लिए छीने गए अवसरों का प्रतिनिधित्व करती हैं और शिक्षा जगत व नीति-निर्माण से उनकी आवाज को मिटाने

की एक साजिश है। हाल ही में राज्यसभा में राजद सांसद मनोज कुमार झा द्वारा उठाए गए एक प्रश्न के उत्तर में, केंद्रीय शिक्षा राज्य मंत्री सुकान्त मजूमदार ने 30 जून, 2025 तक केंद्रीय विश्वविद्यालयों में प्रोफेसरों, एसोसिएट प्रोफेसरों और सहायक प्रोफेसरों के लिए स्वीकृत पदों और भरे हुए पदों की श्रेणीवार संख्या के आंकड़े प्रस्तुत किए। संसद में प्रस्तुत आंकड़े अनुसूचित जाति (एससी), अनुसूचित जनजाति (एसटी) और अन्य पिछड़ा वर्ग (ओबीसी) के संकाय सदस्यों के प्रतिनिधित्व के बारे में बेहद चिंताजनक रुझान प्रकट करते हैं। एआईओबीसीएसए के राष्ट्रीय अध्यक्ष किरण कुमार गौड़ ने दो गंभीर और प्रणालीगत मुद्दों की ओर इशारा किया है जो सामने आए हैं:

(1) स्वीकृत पदों पर संवैधानिक आरक्षण का कार्यान्वयन न होना: संवैधानिक रूप से अनिवार्य आरक्षण कोटा - एससी के लिए 15%, अनुसूचित जनजातियों के लिए आरक्षित पदों की संख्या 27% और अन्य पिछड़ा वर्ग के लिए 27% है - जिसका पालन कुल स्वीकृत संकाय संख्या में नहीं किया जा रहा है। यह विफलता भारत के संविधान में निहित सामाजिक न्याय और समान अवसर के सिद्धांतों को सीधे तौर पर कमजोर करती है। (2) भरे हुए पदों में भारी कमी: स्वीकृत पदों में भी, अनुसूचित जाति, अनुसूचित जनजाति और अन्य पिछड़ा वर्ग समुदायों के लिए आरक्षित पदों की अनुपातहीन रूप से बड़ी संख्या रिक्त है। चिंताजनक रूप से, लगभग 80% ओबीसी प्रोफेसर पद और 83% एसटी प्रोफेसर पद

यूएफआईओई ने आईडीबीआई बैंक के निजीकरण के खिलाफ जंतर-मंतर पर विरोध प्रदर्शन किया, सरकार से विनिवेश पर पुनर्विचार करने की मांग की

यूएफआईओई ने लाभ कमाने वाले आईडीबीआई बैंक के निजीकरण की केंद्र सरकार की योजना का विरोध किया; सरकार से सार्वजनिक स्वामित्व बनाए रखने और सामाजिक बैंकिंग सेवाओं की रक्षा करने का आग्रह किया।

नई दिल्ली — आईडीबीआई अधिकारियों और कर्मचारियों के संयुक्त मंच (यूएफआईओई) ने संसद के

चल रहे मानसून सत्र के दौरान आज जंतर-मंतर पर धरना दिया और केंद्र द्वारा आईडीबीआई बैंक के रणनीतिक विनिवेश का कड़ा विरोध किया। मंच ने सरकार से निजीकरण प्रक्रिया को रोकने और बैंक में बहुसंख्यक सार्वजनिक स्वामित्व बनाए रखने का आग्रह किया।

यूएफआईओई के सदस्यों ने हाल ही में विभिन्न दलों के 40 से अधिक सांसदों से मुलाकात की है - जिनमें श्री राहुल गांधी, श्री के.सी. वेणुगोपाल, श्री भर्तृहरि महाताब, डॉ. एम. थंबीदुरई और अन्य जैसे वरिष्ठ नेता शामिल हैं - और एक विस्तृत ज्ञापन सौंपकर उनसे हस्तक्षेप का अनुरोध किया है।

एक लाभदायक सार्वजनिक क्षेत्र का बैंक जोखिम में

मंच के अनुसार, आईडीबीआई बैंक ने पिछले पाँच वित्तीय वर्षों में लगातार लाभ अर्जित किया है, जो वित्त वर्ष 2024-25 में ₹7,515 करोड़ तक पहुँच गया है। सकल और शुद्ध एनपीए क्रमशः 2.93% और 0.21% के ऐतिहासिक निम्न स्तर पर आ गए हैं, और प्रावधान कवरेज अनुपात 99.31% है।

यूएफआईओई ने अपनी विज्ञप्ति में कहा, “इतने शानदार प्रदर्शन के बावजूद, इस लाभ कमाने वाले सार्वजनिक क्षेत्र के बैंक को अमीरात एनबीडी (दुबई) और फेयरफैक्स फाइनेंशियल (कनाडा) जैसी निजी - संभवतः विदेशी - संस्थाओं को बेचने का कोई औचित्य नहीं है।”

पिछले आश्वासनों का उल्लंघन

यूनियनों ने इस बात पर प्रकाश डाला कि तत्कालीन वित्त मंत्री श्री जसवंत सिंह ने दिसंबर 2003 में संसद के दोनों सदनों को आश्वासन दिया था कि सरकार आईडीबीआई बैंक में न्यूनतम 51% हिस्सेदारी बनाए रखेगी। हालाँकि, आज सरकार के पास 45.48% और एलआईसी के पास 49.24% हिस्सेदारी है। 60.72% (केंद्र से 30.48% और एलआईसी से 30.24%) के प्रस्तावित विनिवेश के परिणामस्वरूप बैंक निजी हाथों में चला जाएगा।

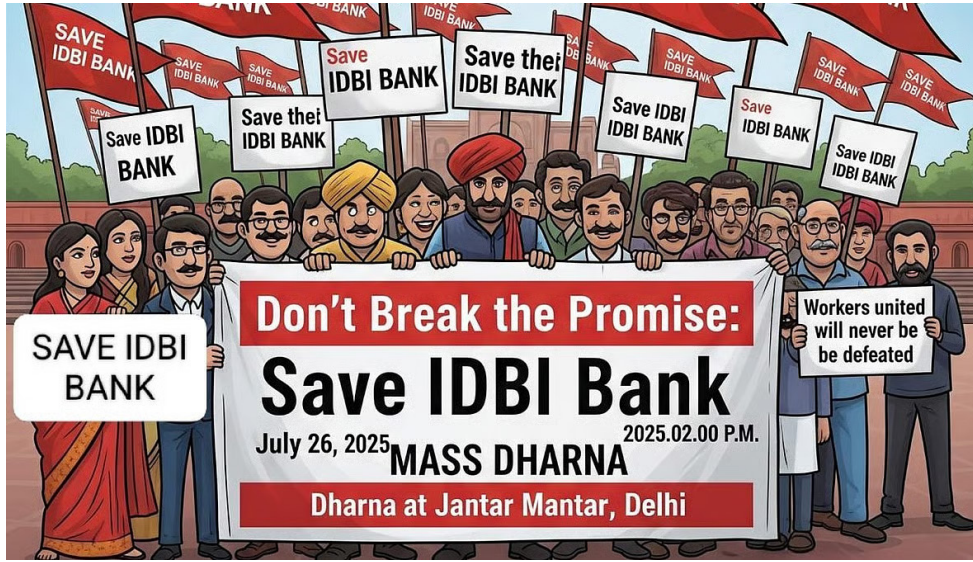
फोरम ने कहा, “यह न केवल पिछले आश्वासनों का उल्लंघन करता है, बल्कि एक सामाजिक और विकासात्मक वित्तीय संस्थान के रूप में बैंक की छवि को भी खतरे में डालता है।”

सामाजिक प्रभाव और संपत्ति छीनने की चिंताएँ

यूएफआईओई ने चेतावनी दी है कि नए मालिक सार्वजनिक सेवा की बजाय मुनाफे को प्राथमिकता दे सकते हैं, जिससे किसानों, छोटे व्यापारियों और ग्रामीण समुदायों के लिए आवश्यक सेवाएँ खतरे में पड़ सकती हैं। फोरम ने

.....

रिक्त हैं। गौड़ ने कहा, “आरक्षित पदों को भरने में इस तरह की घोर लापरवाही संस्थागत पूर्वाग्रह और प्रशासनिक उदासीनता का स्पष्ट संकेत है।” उन्होंने आगे कहा, “यह स्थिति अस्वीकार्य है और इसका तत्काल समाधान आवश्यक है।” उच्च शिक्षा संकाय पदों पर हाशिए पर पड़े समुदायों को लगातार

आईडीबीआई बैंक की विशाल अचल संपत्ति - जिसमें हैदराबाद में 50 एकड़ का भूखंड भी शामिल है - के संभावित दुरुपयोग पर भी चिंता जताई।

वर्तमान में, बैंक 18.72 लाख जन धन खातों सहित 2 करोड़ से अधिक जमाकर्ताओं को सेवा प्रदान करता है और पूरे भारत में 2,108 शाखाएँ संचालित करता है।

हाशिए पर पड़े कर्मचारियों पर प्रभाव और कानूनी सुरक्षा

यूनियन ने बताया कि आईडीबीआई बैंक के वर्तमान कार्यबल में हाशिए पर पड़े समुदायों - अनुसूचित जाति (2,923), अनुसूचित जनजाति (1,156), अन्य पिछड़ा वर्ग (5,415), आर्थिक रूप से कमजोर वर्ग (675), और दिव्यांग (884) - के साथ-साथ 6,911 महिला कर्मचारियों का महत्वपूर्ण प्रतिनिधित्व है।

उन्होंने कहा कि निजीकरण से आईडीबीआई (उपक्रम हस्तांतरण एवं निरसन) अधिनियम, 2003 की धारा 5(1) के तहत गारंटीकृत सेवा शर्तों और पेंशन सुरक्षा पर असर पड़ सकता है।

सरकार से माँगें

- फोरम ने निम्नलिखित प्रमुख माँगें रखीं:
- बाजार या एलआईसी से 6% इक्विटी पुनः प्राप्त करके 51% सरकारी स्वामित्व बहाल किया जाए।
- आरबीआई को निर्देश दिया जाए कि वह आईडीबीआई बैंक को सार्वजनिक क्षेत्र का बैंक माने, क्योंकि सरकार और एलआईसी के पास अभी भी 95% शेयर हैं।
- दीर्घकालिक औद्योगिक और बुनियादी ढाँचे के विकास को समर्थन देने के लिए आईडीबीआई बैंक का विकास वित्तीय संस्थान (डीएफआई) का दर्जा बहाल किया जाए।

आगे की योजना

यूएफआईओई अपना पक्ष रखने के लिए माननीय वित्त मंत्री और माननीय प्रधानमंत्री से मिलने की इच्छा रखता है। यूएफआईओई के संयोजक देवीदास तुलजापुरकर ने कहा, “आईडीबीआई बैंक का निजीकरण केवल एक आर्थिक निर्णय नहीं है; यह सामाजिक न्याय, रोजगार और जनता के विश्वास से जुड़ा राष्ट्रीय हित का मामला है।”

मंच ने सरकार द्वारा विनिवेश निर्णय पर पुनर्विचार करने तक अपना लोकतांत्रिक संघर्ष जारी रखने की शपथ ली।

.....

लिए एक उच्च-स्तरीय समिति उन्होंने जोर देकर कहा, का गठन करे, गैर-अनुपालन “शिक्षा में सामाजिक न्याय में के लिए जिम्मेदार देरी या उसे नकारा नहीं जा विश्वविद्यालय प्रशासन और सकता। अब समय आ गया है शिक्षा मंत्रालय के कि भारत सरकार निर्णायक सुनिश्चित करे और समयबद्ध रूप से कार्य करे और भर्ती एवं निगरानी प्रणालियों समानता, प्रतिनिधित्व और सहित आरक्षण प्रावधानों के समावेशन के प्रति संवैधानिक सख्त क्रियान्वयन के लिए प्रतिबद्धता को बनाए रखे।” तंत्रों की सिफारिश करे। email - hardipchumber57@gmail.com